

ROZEJRZY SIĘ

CZYM JEST GRA?

Gra turystyczna, której kartę startową właśnie trzymasz w ręku, jest specjalną odmianą gry miejskiej. Ta forma zwiedzania umożliwia zabawę niemal 24 godziny na dobę przez siedem dni w tygodniu. Uczestnicy ruszają na ulice i w zaułki Poznania, by rozwiązać przygotowane dla nich zadania. Bawić się można indywidualnie lub zespołowo. Każdy, kto pozna hasło końcowe, może wpisać się na listę zwycięzców na stronie www.gryturystyczne.pl.

NIECO HISTORII

Poznań przez ponad 1000 lat swojej historii pozostawał warownią. Już w IX wieku był tu gród, który stopniowo rozbudowywano w kolejnych stuleciach.

Od lokacji miasta na lewym brzegu Warty w 1253 roku sukcesywnie fortyfikowano miasto: wzniesiono zamek, linię murów miejskich, którą w XV wieku wzmocniono drugą – zewnętrzną linią z basztami artyleryjskimi. Przez wiele lat średniowieczne mury stanowiły trzon poznańskich umocnień – równocześnie z rozwojem artylerii wzmocniane były tylko gdzieniegdzie ziemnymi bastionami.

Radykalna zmiana nastąpiła dopiero podczas zaborów, gdy Prusacy postanowili wybudować tu twierdzę poligonalną. W latach 1828–1869 miasto zostało otoczone pierścieniem murowanych umocnień z wielką cytadelą – Fortem Winiary – górującą nad miastem. Fortyfikacje murowane wsparł system jazów, które pozwalały na spiętrzenie wód rzek, tak by powstałe zalewy wspomagały obronę.

Nieprzerwany rozwój techniki wojskowej sprawił, że w roku 1876 rozpoczęto budowę wokół miasta pierścienia fortów oraz schronów. Z tego samego powodu twierdza była stale modernizowana – w jej granicach znalazła się np. hala dla sterowców, a mury wzmocniano kolejnymi warstwami.

Zmierzch poznańskiej twierdzy nastąpił dopiero w 1945 roku, kiedy miasto zostało zdobyte przez Armię Czerwoną w końcowej fazie II wojny światowej.

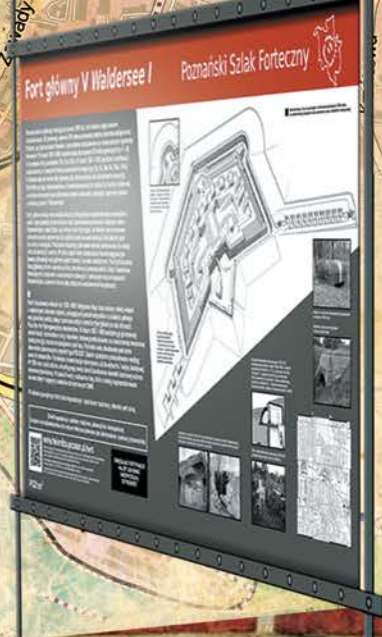
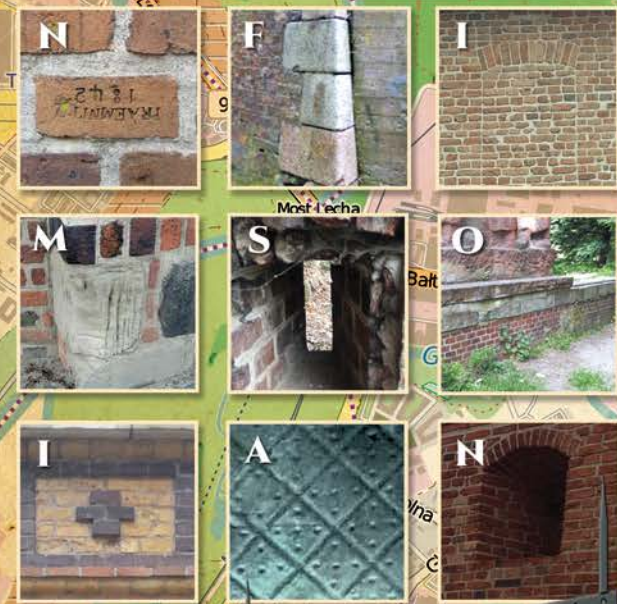
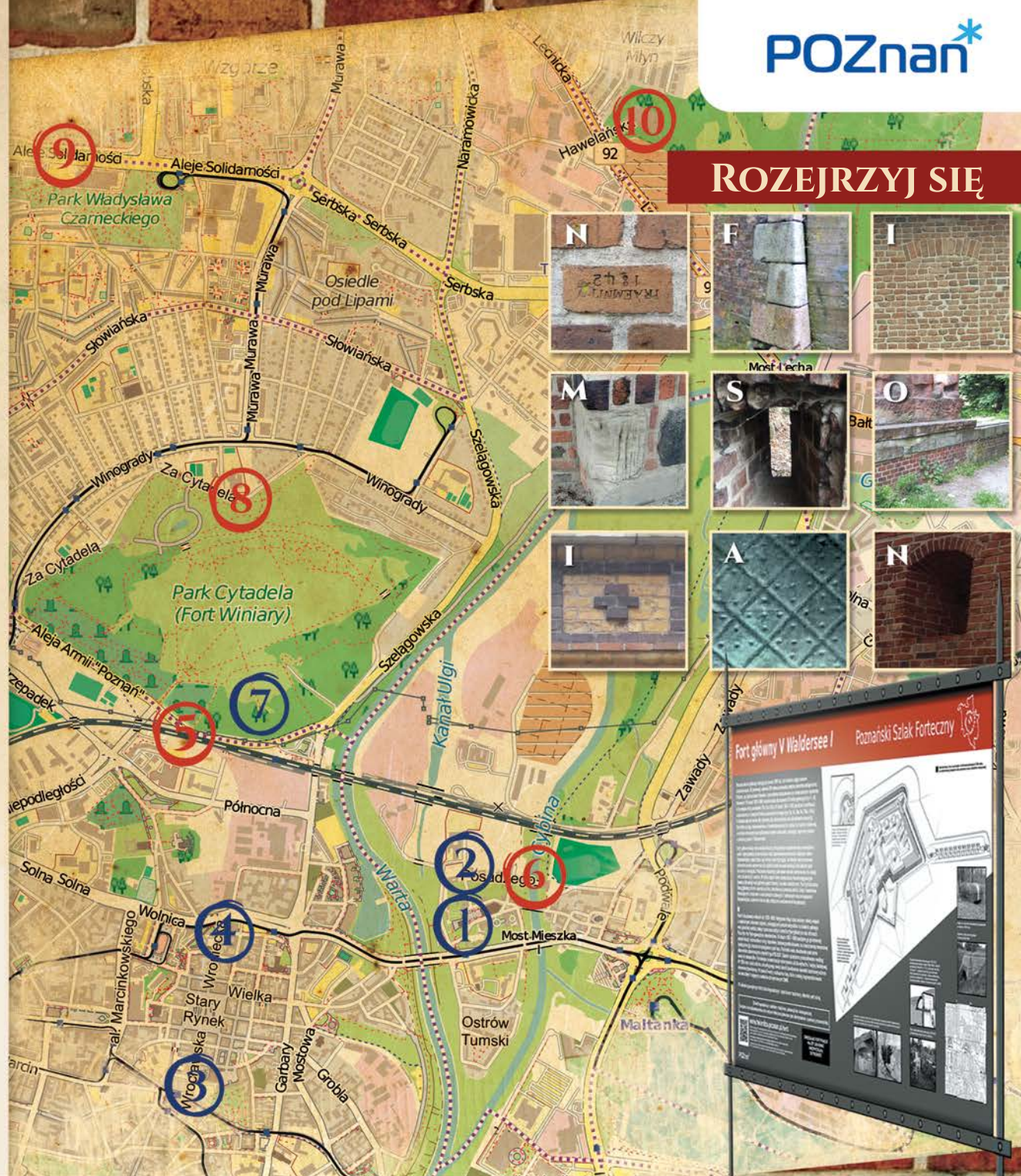
JAK GRAĆ?

Przez setki lat umocnienia przybierały najróżniejsze formy, ale niezależnie, czy były drewniane, murowane, czy ziemne, fortyfikacje zawsze charakteryzował jakiś element wspólny – pewien rodzaj bramy. Dlatego też szlak naszej przygody z warownią nad rzeką Wartą wyznaczą bramy – wszak właśnie brama widnieje na herbie Poznania.

Wyznacz dogodną dla siebie trasę i odwiedź wskazane na mapie punkty. Zapoznaj się z rysunkami i opisami, a w miejscach oznaczonych czerwonym okręgiem również z wiadomościami zamieszczonymi na tablicach na Poznańskim Szlaku Forteczny.

Wpisując odpowiednie litery zgodnie z instrukcją na odwrocie, z łatwością odczytasz końcowe hasło gry i będziesz mógł wpisać je na stronie internetowej www.gryturystyczne.pl.

Uwaga, ze względu na duże odległości pomiędzy poszczególnymi punktami gra została skierowana do rowerzystów i do tego założenia odnoszą się podane informacje o średnim czasie gry.

← GDZIE SZUKAĆ? →

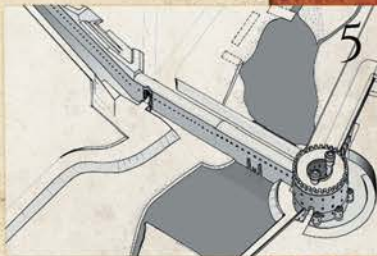
Na dawnym dziedzińcu grodu średniowiecznego, tam, gdzie stało palatium Mieszka I, znajdziesz kościół pw. Najświętszej Marii Panny. Katedra była już za bramą warowni, w młodszej części grodu. Rozejrzyj się uważnie.

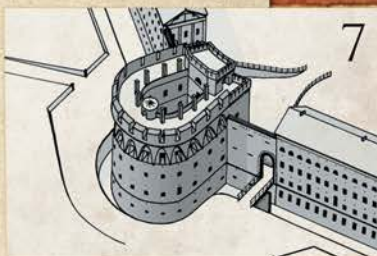
Brama Wrocławska (strzegąca wjazdu do średniowiecznego Poznania) już nie istnieje, ale można zobaczyć, gdzie stała, dzięki wyróżnieniu w bruku ulicy Wrocławskiej. Wyjdź „za miasto” i skreć w pierwsze podwórko po lewej. Spójrz w prawo...

Brama Cmentarna (obok Fortu Haake i sąsiadującego z nim jazu) dziś nie istnieje. W jej miejscu biegnie ulica Armii Poznań. Zachował się natomiast kazamatowy podjazd do Fortu Winiary (na ilustracji po lewej stronie). Przyjrzyj mu się uważnie.

Dzisiejszy park Cytadela to pozostałości Fortu Winiary. Naprzeciw Dzwonu Pokoju (po drugiej stronie polany) można znaleźć ślady podkowiastej kaponiery oraz głównej bramy wjazdowej do fortu (na ilustracji). Odszukaj je.

Hala sterowcowa to jeden z ofensywnych elementów wewnątrz pierścienia fortów Twierdzy Poznań. Do dziś zachowały się jedynie jej relikty w ciągu zieleni między jezdniami Alei Solidarności. Odszukaj ten wyjątkowy ślad przeszłości.

T Gdy przyjrzyj się uważnie reliktom fortyfikacji, spostrzeżesz nieopodal dwa ptaki. Pierwszy aż rwie się do lotu, a drugi (nieco dalej) trwa w bezruchu.

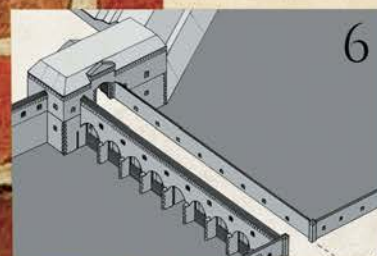

E Przeczytaj z uwagą tekst na tablicy Poznańskiego Szlaku Fortecznego. Obiekt, który opisuje, wyposażony był w wyjątkową bramę – wrota łupinowe.

F Zwróć uwagę na tekst tablicy z Poznańskiego Szlaku Fortecznego. Obiekt, który opisuje, był trzykrotnie modernizowany, by sprostać rozwijającej się technice wojennej.

U Rozejrzyj się uważnie. Po prawej stronie wrót ceglanego gmachu dostrzeżesz na murze wykuty w kamieniu herb, którym pieczętował się fortyfikator tej okolicy.

JAK ODCZYTAĆ HASŁO?

W każdym z miejsc, które odwiedzisz w trakcie wędrówki szlakiem bram, rozpoznasz jeden z elementów przedstawionych na fotografiach albo opisanych we wskazówkach podpisanych literami. Aby poznać hasło, wystarczy przepisać litery do odpowiednich wierszy w kolumnach poniżej – lewej i prawej – odnoszących się do obrazków i opisów po lewej i prawej stronie.

MIEJSCE ZNALEZIONE PRZY BRAMIE:

grodu średniowiecznego

średniowiecznego miasta

twierdzy poligonalnej (bez cytadeli)

fortu Winiary (cytadeli)

obiekty twierdzy pierścieniowej

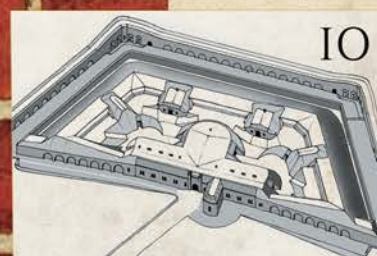
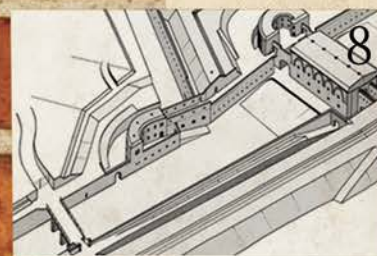
Znajdź jedyny ślad pokazujący przebieg wału wczesnośredniowiecznego grodu na Ostrowie Tumskim. Jest nim ul. ks. I. Posadzego, która powtarza przebieg wału północnego członu grodu (u góry ilustracji). Rozejrzyj się dookoła.

Po średniowiecznej Bramie Wronieckiej zostały tylko relikty dużego przedbramia na przedłużeniu ul. Wronieckiej. Nieopodal znajdziesz zrewitalizowany ciąg murów z Basztą Katarzynek (na rysunku po prawej). Przyjrzyj im się z uwagą.

Jaz Katedralny piętrzył ongiś wody Cybiny oraz pełnił funkcję mostu wjazdowego do wnętrza poligonalnych umocnień Ostrowa Tumskiego. Do dziś zachował się jego przyczółek przy ul. Dziekańskiej (na ilustracji w lewym górnym rogu). Przyjrzyj mu się z uwagą.

Brama Polna była jedynym wyjazdem w północnym froncie Fortu Winiary. Wybudowano ją między II a III rawelinem (obok ul. Za Cytadela). Do dziś zachował się murowany przejazd oraz filary dawnego wrót. Szukaj w okolicy dawnych wrót.

Fort 4a przy ul. Lechickiej (na przedłużeniu ul. Hawelańskiej), który wraz z 17 innymi otacza pierścieniem miasto, został niestety częściowo zniszczony i zasypany. Do dziś jednak można rozpoznać wiele jego elementów z zachowaną bramą główną.

gryturystyczne.pl

ROWEROWA GRA TURYSTYCZNA

SZLAKIEM BRAM TWIERDZY NAD WARTĄ

12+

120'

WIEK GRACZA

ŚREDNI CZAS